

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัญหาการนิเทศภายในของโรงเรียนในเขตอำเภอหนองบัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3
2. เพื่อสร้างรูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียนในเขตอำเภอหนองบัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ช่วงที่ 1 ศึกษาปัญหา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนและครูในเขตอำเภอหนองบัว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ตามตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krezie and Morgan.1970: 608) จำนวน 179 คน

ช่วงที่ 2 เสนอรูปแบบ

ประชากรได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญในการประชุมกลุ่ม (Focus Group Discussion : F.G.D.) จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ช่วงที่ 1 ศึกษาปัญหา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการนิเทศภายในด้านงานวิชาการของโรงเรียนโดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาของวงจรมิง ได้แก่ Plan(การวางแผน) Do (การดำเนินการตามแผน) Check (การตรวจสอบผลงาน) Action (การปรับปรุงแก้ไข) โดยแบ่งข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับตำแหน่ง เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาปัญหาการนิเทศภายในด้านวิชาการ เป็นแบบคำถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 4 ระดับ เกี่ยวกับปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนด้านวิชาการของผู้นิเทศการศึกษาใน 5 ระดับ คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อและนวัตกรรม ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการวิจัย
 ในชั้นเรียน จำนวน 40 ข้อ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาว่าปัญหาการปฏิบัติงานตาม
 ภารกิจกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนด้านวิชาการในแต่ละข้อมีมากน้อยเพียงใด ตามระดับ
 เกณฑ์คะแนนประมาณค่าดังนี้

คะแนน 4	หมายถึง	ระดับปัญหาการปฏิบัติงานนิเทศภายใน	มากที่สุด
คะแนน 3	หมายถึง	ระดับปัญหาการปฏิบัติงานนิเทศภายใน	มาก
คะแนน 2	หมายถึง	ระดับปัญหาการปฏิบัติงานนิเทศภายใน	น้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ระดับปัญหาการปฏิบัติงานนิเทศภายใน	น้อยที่สุด

ช่วงที่ 2 เสนอรูปแบบ

แบบสรุปประเด็นปัญหานำเสนอผู้เชี่ยวชาญจากการประชุมกลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ กระทำโดยการวิเคราะห์โดยคอมพิวเตอร์
 โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยนำคะแนนจากแบบสอบถามมาหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบน
 มาตรฐานเพื่อศึกษาปัญหาการนิเทศภายในเกี่ยวกับงานวิชาการโดยรวมทุกด้าน และรายด้าน
 เพื่อให้ทราบว่ามีปัญหาต่างๆ อยู่ระดับใด โดยการแปลความหมายค่าเฉลี่ยเกณฑ์ประมาณค่าของ
 สำราญ มีแจ้ง (2544 : 37)

สถิติที่ใช้

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลโดยใช้สถิติดังนี้

ช่วงที่ 1 ใช้สถิติพื้นฐาน

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ยมีขนิมเลขคณิต (Mean)
3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ช่วงที่ 2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

โดยการหาความสัมพันธ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค
 (Cronbach) เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

สรุปผลการวิจัย

ช่วงที่ 1 การศึกษาปัญหา

ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนในเขตอำเภอหนองบัว ของผู้บริหารและครูผู้สอน (ตารางที่ 4.27) โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยเฉลี่ยเท่ากับ 2.67 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการนิเทศภายในมีปัญหาเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ 1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2. ด้านการวัดและประเมินผล 3. ด้านสื่อและนวัตกรรม 4. ด้านการจัดการเรียนการสอน และ 5. ด้านการวิจัยในชั้นเรียน และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านลงไปในรายละเอียดรายชื่อที่มีปัญหาสำคัญ 3 ข้อ มีดังนี้

1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่าผู้บริหารและครูมีความเห็นว่าการนิเทศด้านนี้มีปัญหาด้านนี้อยู่ระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อย่อยพบว่าประเด็นที่มีปัญหา มากเรียง 3 ลำดับแรก ได้แก่

1.1 การประเมินผลการใช้หลักสูตรภายในโรงเรียนเพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร

1.2 การได้รับทราบเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ทางการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร

1.3 การวางแผนในการนำหลักสูตรไปใช้

2) ด้านการวัดและประเมินผล พบว่าการนิเทศด้านนี้มีประเด็นปัญหา มากเรียง 3 ลำดับ ได้แก่

2.1 การแนะนำให้สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ

2.2 การแนะนำในการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย

2.3 การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างเครื่องมือจัดจุดประสงค์การเรียนรู้เป็น

รายกลุ่มสาระวิชา

3) ด้านสื่อและนวัตกรรม พบว่าการนิเทศด้านนี้มีปัญหา มากเรียงจาก 3 ลำดับแรก ได้แก่

3.1 การสำรวจความต้องการใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน

3.2 การส่งเสริมให้ครูมีการจัดหาหรือจัดสร้างสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน

เพื่อใช้ในการสอนตามแผนการสอนแต่ละกลุ่มวิชา

3.3 การได้รับคำปรึกษาในการผลิตสื่อและนวัตกรรมให้สอดคล้องกับกิจกรรม

การเรียนการสอน

4) ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่าการนิเทศด้านนี้มีปัญหามาก เรียงจาก 3 ลำดับ ได้แก่

4.1 การแนะนำให้เลือกใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนและเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

4.2 การสำรวจปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

4.3 การให้คำปรึกษาแก่ครูเป็นรายบุคคลเกี่ยวกับการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน

5) ด้านการวิจัยในชั้นเรียน พบว่าการนิเทศภายในโรงเรียนด้านนี้มีปัญหามาก เรียง 3 ลำดับแรก ได้แก่

5.1 การสำรวจความรู้ความเข้าใจในการนำการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน

5.2 การให้คำปรึกษาในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้แก่ครู

5.3 การดูแลติดตามผลด้านการวิจัยในชั้นเรียน

ช่วงที่ 2 การสร้างรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียน

การสร้างรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนด้านงานวิชาการ ใช้วิธีการประชุม สทนากลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน โดยการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของประชากรในการวิจัยที่บ่งบอกถึงปัญหาในการนิเทศภายในโรงเรียนด้านงานวิชาการ 5 ด้าน โดยเลือกประเด็นที่เป็นปัญหาในการนิเทศภายในโรงเรียนที่เป็นปัญหามากที่สุด 3 ลำดับแรก ส่งมอบให้ผู้เชี่ยวชาญได้ศึกษาและร่วมประชุม สทนากลุ่มให้ข้อเสนอแนะ ณ ห้องประชุมเวลาสิริรังสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2548 ตั้งแต่เวลา 09.00 – 10.00 น. โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม 7 ท่าน ที่ประชุมได้ สทนากลุ่มและสรุปข้อเสนอแนะในการกำหนดรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนด้านงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3

ข้อเสนอแนะในการกำหนดรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนด้านงานวิชาการของผู้เชี่ยวชาญ มีดังนี้

ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

ปัญหา

1. การประเมินผลการใช้หลักสูตรภายในโรงเรียนเพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร (การปรับปรุงหลักสูตร)

รูปแบบ

1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้หลักสูตร

- 1.2 กรรมการวิเคราะห์สาเหตุและปัญหา กำหนดแนวทางการประเมิน
- 1.3 ประชุมชี้แจงให้ครูมีความรู้ความเข้าใจและขอความร่วมมือในการประเมิน

การใช้หลักสูตร

- 1.4 ดำเนินการประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
- 1.5 นำผลการประเมินมาวิเคราะห์และสรุปข้อมูลเพื่อใช้ในการปรับปรุงพัฒนา

หลักสูตร

- 1.6 รายงานผลการดำเนินการและแนวทางในการปรับปรุงพัฒนา
- 1.7 คณะกรรมการดำเนินการพัฒนา สนับสนุน ติดตาม อย่างต่อเนื่อง

2. การได้รับทราบเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ทางการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร

(การบริการข้อมูลการเปลี่ยนแปลงใหม่ของหลักสูตร)

รูปแบบ

- 2.1 จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอน
- 2.2 จัดทำศูนย์วิชาการ/ข้อมูลด้านวิชาการทุกประเภทให้ครูได้ศึกษาพัฒนา
- 2.3 จัดการศึกษาดูงาน การเข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการด้านหลักสูตร

ด้านการจัดการเรียนการสอน ฯลฯ เป็นระยะๆ

- 2.4 จัดงบประมาณสนับสนุนงานด้านวิชาการให้เพียงพอ
- 2.5 ส่งเสริมให้ครูทำผลงานทางวิชาการ
- 2.6 นิเทศ ติดตาม ให้คำปรึกษาอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง

3. การวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ (การนำหลักสูตรไปสู่แผนการสอน)

รูปแบบ

- 3.1 สำรวจความต้องการ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตร การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ และการจัดทำแผนการเรียนรู้
- 3.2 จัดประชุมปฏิบัติการให้ความรู้และฝึกทักษะการวิเคราะห์หลักสูตร การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การทำแผนการเรียนรู้
- 3.3 รวบรวมเอกสารต่างๆ ที่ได้จากการปฏิบัติการพิมพ์เป็นเล่มเตรียมพร้อมการใช้งาน
- 3.4 นิเทศติดตาม สนับสนุน ให้ข้อเสนอแนะและแก้ปัญหาในการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มวิชา
- 3.5 ประเมินผลและวิเคราะห์ปัญหาเพื่อพัฒนาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง

ด้านการวัดและประเมินผล

1. การแนะนำให้สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ (การสร้างเครื่องมือที่มีคุณภาพ)

รูปแบบ

1.1 สสำรวจความต้องการ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ

1.2 จัดประชุมปฏิบัติการให้ความรู้และฝึกทักษะการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล

1.3 รวบรวมแบบทดสอบและแบบประเมินเป็นชุดที่พร้อมนำไปทดลองใช้

1.4 นำเครื่องมือไปทดลองใช้ในการสอนเนื้อหาสาระต่างๆ

1.5 นำผลการใช้มาวิเคราะห์ แก้ไขปรับปรุงต่อเนื่องจากได้แบบทดสอบที่มี

คุณภาพตามมาตรฐานทางวิชาการ

ปัญหา

2. การแนะนำการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย

รูปแบบ

2.1 สสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชนิดของเครื่องมือวัดและประเมินผล

2.2 จัดประชุมปฏิบัติการให้ความรู้ความเข้าใจและฝึกทักษะการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลชนิดต่างๆ

2.3 นำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปทดลองใช้จริง

2.4 นำผลการใช้เครื่องมือต่างๆ มาวิเคราะห์และปรับปรุงคุณภาพ

2.5 ครุณาเครื่องมือไปใช้ในการวัดผลชนิดต่างๆ ตามที่ต้องการ

ปัญหา

3. การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างเครื่องมือวัดจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นรายกลุ่มสาระวิชา (การพัฒนาความรู้และทักษะการสร้างเครื่องมือ)

3.1 จัดทำโครงการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นรายกลุ่มสาระวิชาต่างๆ

3.2 วางแผนการจัดประชุมตามกลุ่มสาระวิชา

3.3 จัดประชุมปฏิบัติการให้ความรู้ความเข้าใจและฝึกทักษะการสร้างแบบทดสอบ แบบประเมินผล ตามกลุ่มสาระวิชาต่างๆ

3.4 รวบรวมแบบทดสอบแบบประเมินผลเป็นรายกลุ่มสาระวิชาและกลุ่มชั้นเรียนให้เป็นหมวดหมู่

3.5 นำแบบทดสอบ แบบประเมินผลไปทดลองใช้จริง

3.6 นำผลคะแนนการนำมาวิเคราะห์และปรับปรุงคุณภาพตามหลักวิชาการอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง

ด้านสื่อและนวัตกรรม

ปัญหา

1. การสำรวจความต้องการใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน

รูปแบบ

1.1 จัดทำโครงการสำรวจความต้องการใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน

1.2 ตั้งกรรมการรับผิดชอบและดำเนินการสร้างเครื่องมือเพื่อสำรวจข้อมูล

1.3 ดำเนินการเก็บข้อมูลตามระยะเวลาที่กำหนด

1.4 วิเคราะห์ข้อมูล สรุปหมวดหมู่ความต้องการ

1.5 พิมพ์เผยแพร่ข้อมูลและจัดบริการสื่อต่างๆ ตามแนวทางที่ได้สำรวจ

ปัญหา

2. การส่งเสริมให้ครูมีการจัดหาหรือจัดสร้างสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อ

ใช้ในแผนการสอนตามกลุ่มวิชาต่างๆ

รูปแบบ

2.1 สำรวจปัญหาและความต้องการของครูเกี่ยวกับการผลิตสื่อและนวัตกรรม

การเรียนการสอนในกลุ่มวิชาต่างๆ

2.2 จัดทำโครงการและวางแผนการจัดการฝึกอบรมปฏิบัติการผลิตสื่อและ

นวัตกรรม พร้อมจัดงบประมาณสนับสนุนให้เพียงพอ

2.3 จัดประชุมปฏิบัติการผลิตสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอนตามกลุ่มวิชา

และชั้นต่างๆ ให้สอดคล้องในการขึ้นสอน

2.4 นิเทศติดตามการนำสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอนจริง พร้อมเก็บ

ข้อมูลการประเมินผลการใช้ตามแผนการสอนทุกกลุ่มวิชา

2.5 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อปรับปรุงและหาประสิทธิภาพการใช้งานต่อไป

ปัญหา

3. การได้รับคำปรึกษาในการผลิตสื่อและนวัตกรรมให้สอดคล้องกับกิจกรรมการ

เรียนการสอน

รูปแบบ

- 3.1 ประชุมชี้แจงความสำคัญจำเป็นในการใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนการ

สอน

- 3.2 จัดตั้งศูนย์ผลิตและบริการสื่อและนวัตกรรมการศึกษา

- 3.3 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการให้คำปรึกษาและการผลิตสื่อและ

นวัตกรรม

- 3.4 กำหนดรูปแบบการประเมินผลการใช้สื่อและนวัตกรรม

- 3.5 วิเคราะห์ข้อมูล และข้อเสนอแนะการปรับปรุงพัฒนา

ด้านการจัดการเรียนการสอน

ปัญหา

1. การแนะนำให้เลือกใช้เทคนิคและวิธีสอนที่เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน และเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง (การนิเทศเทคนิควิธีสอน)

รูปแบบ

- 1.1 สำรวจความต้องการของครูในเรื่องเทคนิคและวิธีสอน

- 1.2 กำหนดโครงการ/แผนการจัดการประชุมปฏิบัติการพร้อมงบประมาณ

- 1.3 ดำเนินการประชุมปฏิบัติการให้ความรู้และฝึกทักษะการใช้เทคนิคและวิธี

สอน

- 1.4 นิเทศติดตามและให้คำปรึกษาตามแผนการสอนที่กำหนดไว้

- 1.5 ประเมินผลและให้ข้อเสนอแนะรวมถึงการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

ปัญหา

2. การสำรวจปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

รูปแบบ

- 2.1 จัดทำโครงการสำรวจพร้อมแต่งตั้งกรรมการรับผิดชอบ

- 2.2 คณะกรรมการเตรียมเครื่องมือการสำรวจปัญหาให้ครอบคลุมทุกกลุ่มวิชา

- 2.3 จัดประชุมชี้แจง จุดประสงค์ และรายการที่ต้องการความร่วมมือ

2.4 เก็บข้อมูล และสรุปปัญหา

2.5 พิมพ์เอกสารเผยแพร่ให้ครูรับทราบและกำหนดแนวทางแก้ปัญหาต่อไป

ปัญหา

3. การให้คำปรึกษาแก่ครูเป็นรายบุคคลเกี่ยวกับการแก้ปัญหาการจัดการเรียน

การสอน

รูปแบบ

3.1 จัดตั้งศูนย์และกรรมการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน (คลินิก)

3.2 จัดประชุมสัมมนาปัญหาการเรียนการสอนในกลุ่มวิชาต่างๆ เป็นระยะๆ

3.3 รวบรวมผลการสัมมนา และแนวทางการใช้เทคนิคการสอนใหม่ๆ ให้บริการ

แก่ครูโดยจัดหาตัวอย่างการสาธิตการสอนต่างๆ ให้บริการ

3.4 นิเทศ ติดตาม และประเมินผลเป็นระยะ

ด้านการวิจัยในชั้นเรียน มีปัญหาโดยรวมทุก 7 ด้าน

รูปแบบ

1. สำรวจปัญหาการจัดการเรียนการสอนและปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับนักเรียน

2. สำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการวิจัยในชั้นเรียน

3. สรุปประเด็นปัญหาด้านต่างๆ และจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

4. จัดทำแผนการประชุมปฏิบัติการพัฒนาความรู้และทักษะด้านการวิจัยในชั้น

เรียนให้ครู

5. เสนอหัวข้อพร้อมตัวโครงการทำวิจัยในชั้นเรียนพร้อมระบุงบประมาณที่จะใช้

6. ดำเนินการวิจัยตามเค้าโครงและระยะเวลาที่กำหนด

7. นิเทศ ติดตาม ประเมินผลและสรุปรายงานการวิจัย

8. จัดสัมมนาเพื่อเสนอผลการวิจัยและเผยแพร่ให้สาธารณชนรับทราบ

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องรูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียนในเขตอำเภอหนองบัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

สภาพการดำเนินการและปัญหาที่เกิดจากการนิเทศงานวิชาการของโรงเรียนในเขต อำเภอหนองบัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 พบว่ามีปัญหาโดยรวมอยู่ใน ระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการมีระดับปัญหาค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านสื่อและนวัตกรรมด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุทธิลักษณ์ ไพราม (2538) ที่ได้วิจัยเรื่องปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการและความต้องนิเทศงาน วิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา จาก กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูวิชาการที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน พบว่าครูโรงเรียน ประถมโดยส่วนรวมต้องการการนิเทศด้านหลักสูตรและการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ครูโรงเรียนที่มีขนาดต่างๆ มีความต้องการมาน้อยแตกต่างกันออกไป สอดคล้องกับผลการวิจัย ของ สมศักดิ์ จันธิมา (2541) ซึ่งได้วิจัยเรื่องความต้องการรับนิเทศของครูผู้สอนในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาด เล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยครอบคลุมการนิเทศการศึกษาใน 5 ด้าน คือ ด้าน หลักสูตร ด้านเอกสารประกอบหลักสูตร ด้านวิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้าน สื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา พบว่าครูส่วนใหญ่ ต้องการรับการนิเทศโดยรวมอยู่ระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกันและสอดคล้องกับการวิจัยของสุทัศน์ นันทวิสิทธิ์ (2542) ได้วิจัยเรื่อง สภาพปัญหา และข้อเสนอแนะการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส ทางการเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 พบว่า สภาพการปฏิบัติงานมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ วิมลชยา เกตตะพันธ์ (2540) ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด เทศบาลเขตการศึกษา 1 พบว่าโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 1 มีปัญหา การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะด้านเอกสารหลักสูตรมีไม่เพียงพอ ครู บางส่วนยังไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอน ครูมีคุณสมบัติไม่ตรงกับความต้องการของโรงเรียน ขาด งบประมาณ ขาดสื่อการสอนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อยเกินไป เป็นต้น

จากสภาพปัญหาของการนิเทศงานด้านวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอหนองบัว สังกัดงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ดังได้กล่าวแล้วทั้งในสภาพรวมทุกๆ ด้าน และ พิจารณาปัญหาเป็นรายด้าน จึงมีประเด็นสำคัญ ที่น่าจะนำมาอภิปรายรายด้านได้ดังนี้

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โรงเรียนในเขตอำเภอหนองบัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 มีปัญหาด้านหลักสูตรและการนำไปใช้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการขาดการประเมินผลการใช้หลักสูตรภายในโรงเรียน เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรที่เป็นระบบ ขาดการบริหารข้อมูลด้านการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ทางการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร ขาดการวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูขาดความรู้และทักษะการวิเคราะห์หลักสูตร การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ที่ชัดเจน ขาดการสำรวจปัญหาและการนิเทศติดตามที่ต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ สมบัติ ชุ่มอินจันทร์ (2540) ซึ่งได้วิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในการ นิเทศการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ผู้บริหารการศึกษามีบทบาทในการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกๆ ด้านทั้งด้านวิชาการ ด้านหลักสูตร ด้านบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อมและการรวมข้อมูลเพื่อ ประกอบการวางแผนการทำงานและด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งกล่าวโดยสรุปได้ว่าผู้บริหาร โรงเรียนควรพัฒนาครูทุกคนให้มีความรู้ความเข้าใจขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้พร้อมทั้งให้มีการ ประเมินผลการใช้หลักสูตรและการนำข้อมูลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรอย่างเป็น ระบบและต่อเนื่อง

ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากครูและผู้บริหารยังขาดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของหลักสูตรและ ผลการปฏิรูปการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรอบความคิดและการบูรณาการความรู้และข้อมูลท้องถิ่นเข้ากับหลักสูตรสถานศึกษา พ.ศ.2544 ยังขาดการเชื่อมโยงที่ชัดเจนอย่างไรก็ตามทางโรงเรียนได้มีการจัดประชุมชี้แจงถึงหลักการ จุดประสงค์และแนวการดำเนินการของหลักสูตรเป็นระยะๆ และได้จัดหาเอกสารประกอบการใช้ หลักสูตร ตลอดจนการจัดให้ครูได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ตามแนวทางของหลักการบริหารและ การนำหลักสูตรมาใช้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอรูปแบบการจัดการนิเทศ ด้านหลักสูตรไปใช้ว่าครูต้องมีความรู้ความเข้าใจหลักการ จุดประสงค์ แนวการนำหลักสูตรไปใช้ ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจทักษะการวิเคราะห์หลักสูตร การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ การทำ แผนการจัดการเรียนรู้ การติดตามประเมินผลการใช้หลักการ และการนำผลการประเมินมาใช้ ปรับปรุงหลักสูตร

2. ด้านการวัดและประเมินผล ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนในเขตอำเภอหนองบัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ด้านการวัดและประเมินผล มีปัญหาในภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาปัญหารายข้อย่อยต่างก็มีปัญหาอยู่ระดับมาก เช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมศักดิ์ จันทร์มา (2541) ได้วิจัยเรื่อง ความต้องการรับนิเทศของครู

ผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน พบว่าครูมีความต้องการและมีปัญหาการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมาก เช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการกำหนดแผนการนิเทศภายใน การประชุมชี้แจงความรู้ความเข้าใจเรื่อง การวิเคราะห์หลักสูตร การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ การทำแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดการประเมินผลโดยเน้นความรู้เรื่อง หลักการและระเบียบการวัดและประเมินผลในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ประกอบกับการเสนอแนะแนวทางการนิเทศในโรงเรียนในรูปแบบต่างๆ จากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ว่าควรมีการจัดการนิเทศที่หลากหลายรูปแบบที่เป็น การให้คณะครูได้มีส่วนร่วมในการนิเทศตั้งแต่การกำหนดปัญหา การกำหนดแนวทางการดำเนินการร่วมประชุมปฏิบัติการศึกษาหาความรู้และฝึกทักษะด้านการวัดและประเมินผลการสร้างแบบทดสอบที่มีคุณภาพอย่างเป็นระบบและเป็นไปตามรูปแบบที่ได้กำหนดไว้แล้วอย่างชัดเจน

3. ด้านสื่อและนวัตกรรม ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนในเขตอำเภอหนองบัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ด้านสื่อและนวัตกรรม มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อย่อยก็มีปัญหาระดับมาก เช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรินทร์ นาระตะ (2540) ซึ่งได้วิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบันและแนวทางการพัฒนานิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนประถมศึกษาในที่สูง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย พบว่าการจัดหาวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนให้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรยังมีปัญหาค่อนข้างมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดฝึกอบรมให้ความรู้และทักษะการผลิตสื่อและนวัตกรรม มีการสาธิตการใช้สื่อมีการเสนอแนะเทคนิคการใช้สื่อและนวัตกรรมที่ทันสมัยอย่างเป็นระยะๆ แต่อาจจะขาดระบบการบริหารจัดการ ขาดงบประมาณ ขาดการซ่อมบำรุง และการปรับปรุงพัฒนาที่ชัดเจน ซึ่งเมื่อนำข้อปัญหาต่างๆ ให้คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ได้พิจารณาเสนอแนะก็ได้มีการเสนอรูปแบบการนิเทศ ติดตามงานวิชาการในโรงเรียนในเขตอำเภอหนองบัวที่จะใช้เป็นแนวปฏิบัติได้โดยยึด

หลักการให้ครูและผู้บริหารมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มการสืบค้นปัญหาการกำหนดแนวทางการพัฒนา มีการจัดประชุมปฏิบัติการเพื่อศึกษาหาความรู้และฝึกทักษะการใช้และการผลิตสื่อ และนำไปใช้จริง รวมทั้งให้มีการประเมินผลการใช้เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงพัฒนาอย่างเป็นระบบครบวงจร

4. ด้านการจัดการเรียนการสอน ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนในเขตอำเภอหนองบัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ด้านการจัดการเรียนการสอน มีปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายข้อย่อยก็มีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุทธิลักษณ์ ไพราม (2538) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการและความต้องการนิเทศงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูวิชาการที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน พบว่าครูโรงเรียนประถมทุกขนาดมีความต้องการนิเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจากสภาพการบริหารจัดการด้านการนิเทศงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอหนองบัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ได้มีการจัดประชุมอบรมให้ความรู้ความเข้าใจ การศึกษาดูงานรูปแบบการจัดการเรียนการสอนจากหน่วยงานอื่นๆ และการจัดโครงการพัฒนาการเรียนการสอน โดยการวิเคราะห์หลักสูตร การจัดทำแผนการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง เป็นต้น แต่ก็ได้ทำให้ครูผู้สอนในโรงเรียนในเขตอำเภอหนองบัวปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรได้มากนัก ซึ่งปัญหากำหนดที่ได้รวบรวมไว้โดยมีรายละเอียดในข้อย่อยให้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาเสนอแนะไว้เป็นรูปการนิเทศติดตาม โดยได้ยึดหลักการปรับปรุงพัฒนาให้ครูและผู้บริหารมีส่วนร่วมทุกชั้นสอน ตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนการแก้ปัญหา โดยการจัดประชุมปฏิบัติการให้ความรู้ความเข้าใจ และฝึกทักษะในการวิเคราะห์หลักสูตร การฝึกการจัดทำแผนการสอน การสร้างแบบทดสอบ และการนำไปทดลองใช้สอนจริง รวมทั้งการนำผลการปฏิบัติมาใช้ปรับปรุงพัฒนาอย่างเป็นระบบ ซึ่งทำให้ครูผู้สอนได้ทราบขั้นตอนการปฏิบัติและพัฒนาการนิเทศติดตามได้อย่างแท้จริง

5. ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนในเขตอำเภอหนองบัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ด้านการวิจัยในชั้นเรียนมีปัญหาโดยรวมและรายข้อย่อย มีปัญหาอยู่ในระดับมากทั้งสิ้น ปัญหาในด้านนี้ถือได้ว่ามีความสำคัญในการแก้ปัญหาต่างๆ อย่างเป็นระบบมีขั้นตอนที่ชัดเจนในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของสุวิมล วงษ์วานิชย์ (2542 : 3) ได้กล่าวสรุปว่าการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่ครู

ปฏิบัติอยู่ในชั้นเรียนและมีการนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสอดคล้องกับคำกล่าวของรัตนาศรีเทวี (2547 : 27) ได้กล่าวจากหลักการและแนวคิดของการวิจัยในชั้นเรียนโดยครูสามารถกำหนดจุดประสงค์ได้ชัดเจนเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน หลักสูตรและนวัตกรรม การวัดและประเมินผลประสิทธิภาพการสอนของครูและเทคนิคการสอนต่างๆ และเมื่อพิจารณาจากข้อมูลรายชื่อที่ได้สำรวจรวบรวมปัญหาต่างๆ พบว่าครูยังมีปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านการวิจัยในชั้นเรียนมากที่สุด การให้คำปรึกษาการทำวิจัยในชั้นเรียน การจัดการอบรม ตลอดจนการนำผลการวิจัยมาใช้แก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ได้รับการเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการกำหนดรูปแบบการนิเทศติดตาม และแนะนำการแก้ปัญหาและพัฒนาศักยภาพของครูโดยยึดหลักการให้ความรู้ความเข้าใจด้วยการจัดประชุมปฏิบัติการ และการฝึกทักษะการทำวิจัยครบทุกขั้นตอน ตั้งแต่การศึกษาปัญหา การกำหนดจุดประสงค์ การวางแผนการวิจัย การจัดทำเค้าโครงการวิจัย วิธีการเก็บข้อมูล การใช้สถิติวิเคราะห์และการสรุปผลการวิจัยเพื่อนำไปเป็นแนวทางการแก้ปัญหาได้อย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะหน่วยงานและบุคลากร

ผู้บริหารสถานศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 หรือกลุ่มโรงเรียน/โรงเรียน หรือบุคคล ควรดำเนินการดังต่อไปนี้

1.1 สำรวจความต้องการ/ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจและทักษะของบุคลากรไว้เป็นข้อมูลทั่วไปมาพร้อมและข้อมูลรายบุคคลไว้ให้พร้อมใช้งาน

1.2 จัดประชุมปฏิบัติการ ประชุมสัมมนาเกี่ยวกับปัญหาและการให้ความรู้ฝึกปฏิบัติการงานที่เกี่ยวข้องทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านสื่อและนวัตกรรม ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวิจัยในชั้นเรียน

1.3 จัดทำโครงการส่งเสริมการทำผลงานทางวิชาการต่างๆ ด้านให้แก่ครูผู้สอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.4 จัดทำโครงการประกวด แข่งขัน แสดงผลงานและเสนอผลงานการวิจัยของครูและนักเรียนเป็นประจำทุกปี

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำวิจัย

2.1 ควรทำวิจัยศึกษารูปแบบ/เครื่องมือที่จะพัฒนางานทั้ง 5 ด้าน คือ

- ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

- การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ
- การสร้างสื่อและนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพสูง
- การสร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ
- การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ทั้งของครูและนักเรียน

2.2 วิจัยหารูปแบบที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียนในเขตอำเภออื่นๆ ในเขตพื้นที่

การศึกษานครสวรรค์ เขต 3

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
Rajabhat Sakon Nakhon Rajabhat University

